

REFLEXE PRAXE

REFLEXE

LITERATURA: KORTHAGEN, F. *JAK SPOJIT PRAXI S TEORIÍ: DIDAKTIKA REALISTICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ*. 1. VYD. BRNO: PAIDO, 2011.

Reflexe: latinsky rfecto (doslova ohýbat, odrážet, obracet něco nazpět - skutečně, anebo v rámci myšlení, myšlenkových pochodů)

Rogers: reflexe člověka je příklad nesobeckého aktu rozvoje sebe sama, je to čerpání svých vlastních schopností a ochota být sám sebou

Sebereflexe = uvědomování si sebe sama:

- přemýšlíme nad sebou samým, ohlížíme se zpět a uvažujeme o svých činech, postojích, pocitech, přemítáme o svém chování a rozhodování v určitých situacích, hodnotíme sebe sama, abychom se v budoucnu mohli **rozhodnout**, jak se budeme **chovat**, co a jak **změníme**.

ZPĚTNÁ VAZBA (FEEDBACK)

důležitý prvek procesu, při němž na základě vstupních údajů vyvozujeme konkrétní výsledky

jako součást hodnocení má zpětná vazba nenahraditelný význam, ať již je kladná či záporná

cílená zpětná vazba = informace upozorňující na to, zda chování nějakého systému je nebo není na žádoucí cestě (systém i příjemce musí být ale změně otevřený, je to po vzájemné dohodě, nikoli „znásilňování“)

UČITEL JAKO REFLEKTUJÍCÍ PRAKTIK

učitel je schopen teoretické reflexe praktických zkušeností a jeho praktická činnost se opírá o vědecké poznatky

reflektivní praktik disponuje dovednostmi, mezi něž patří popsat a hodnotit svoje pedagogické myšlení, jednání, postoje, emoce

umění klást si otázky a nalézat odpovědi, srovnávat stav aktuálního „já“ s ideálním požadovaným „já“, přičemž je důležité ze zjištěného stavu odhalovat příčiny a z těchto příčin vyvozovat závěry pro další zdokonalování

KORELÁTY = VÝZNAMNÉ ASPEKTY Z PROGRAMU SOL (SOCIETY FOR ORGANIZATIONAL LEARNING)

Korelát 1: Reflektivní učitelé mají lepší interpersonální vztahy se žáky než jiní učitelé. Tito učitelé pracují na vzájemných vztazích, jsou schopni je analyzovat a úspěšně zlepšovat.

Korelát 2: Reflektivní učitelé se propracují k vyšší míře spokojenosti v zaměstnání.

Korelát 3: Reflektivní učitelé také považují za důležité, aby se jejich žáci učili samostatným zkoumáním a strukturováním.

Korelát 4: Reflektivní studenti učitelství už mají předchozí zkušenost se strukturováním svých zážitků a problémů.

Korelát 5: Reflektivní učitelé mají silný pocit osobního bezpečí a vlastní zdatnosti v učitelství.

Korelát 6: Studenti učitelství, kteří již mají zkušenost s vyučováním a kteří vykazují vysokou míru vnímané zdatnosti, se v reflexi zaměřují na žáky. Ti, kteří vykazují nízkou míru vnímané zdatnosti, se zaměřují na sebe.

Korelát 7: Reflektivní učitelé poměrně snadno hovoří nebo píšou o svých zkušenostech

PROFESNÍ ETIKA

učitel jako člověk, jenž ctí obecné hodnoty humanity, dětských práv a rovností, váží si svobody a demokracie, kulturních hodnot a okolního prostředí a svým chováním a jednáním to dokazuje v praxi

Princip komunikace: své vztahy s žáky, kolegy, rodiči, vedením školy a veřejností staví učitel na vzájemné důvěře a respektu, komunikuje otevřeně, slušně, spravedlivě, disponuje kultivovanou argumentací s cílem vzájemného porozumění.

Profesní etika: nepostradatelnou součástí je odpovědnost za svá jednání a rozhodování s ohledem na spravedlnost a morálku

UKÁZKA VIDEO

METODY A TECHNIKY (SEBE)REFLEXE

1. pedagogický/reflektivní deník
  2. sebereflektující otázky (buď součástí deníku, nebo si je klademe sami sobě)
  3. přímé pozorování (většinou se děje, ale musí jít o uvědomované)
  4. hospitace
  5. videozáznam
  6. zpětná vazba od kolegů, žáků
- Další techniky si zkusíme příště 😊.

REFLEKTIVNÍ DENÍK – JEHO PLNĚNÍ VIZ IS

učitel zaznamenává poznatky z jednotlivých hodin, výsledky pozitivního i negativního charakteru, z nichž čerpá další informace

umožňuje učiteli sledovat, jestli se v jeho hodinách neopakují tytéž nedostatky, lze do něho nahlížet zpětně a opakovaně

bezprostřední záznam je velmi autentický a reálný oproti spoléhání se jen na vlastní paměť, kdy jsou vzpomínky zkreslovány časovým odstupem a oslabeny emocionálními prožitky

nezanedbatelná funkce – určitý způsob psychohygieny, učitel si utřídí své myšlenky a snáz se orientuje sám v sobě

pozor na nebezpečí rutiny = nesprávné reflektování (tento způsob sebereflexe musí být přijímán dobrovolně a učitel by se měl sám rozhodnout, které situace chce reflektovat), příklad rutiny: *Dnes probíhalo vše bez problémů* nebo *Dnes opět žáci vyrušovali*, jsou moc obecné a je potřeba danou situaci více konkretizovat.